

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

НОВИЙ ШЛЯХ

THE NEW PATHWAY UKRAINIAN WEEKLY LE NOUVEAU CHEMIN HEBDOMADAIRE UKRAINIEN

**Spirit Lake
Internment
Centre Opening**

page 6

**Sts. Vladimir &
Olga New Church
in Windsor**

page 8

**Майстерня
“Рідна Школа”
в Торонто**

стор. 9

**Хроніка,
коментарі,
різне Віри Ке**

стор. 10, 11

Четвер, 2 червня 2011, Рік 81, Число 22 • Thursday, June 2, 2011 Volume 81, Number 22

PM Harper Announces Further Chornobyl Support

Deauville, France – In recognition of the 25th anniversary of the Chornobyl accident, Prime Minister Stephen Harper announced [on May 26] that Canada

**Prime Minister
Stephen Harper**

will support international efforts to complete safety and stabilization work at the Chornobyl Nuclear Power Plant in Ukraine. This delivers on important commitments made

by G-8 Leaders at the 2010 Muskoka Summit and will help permanently confine the damaged reactor site.

“Our Government remains committed to helping the people of Ukraine deal with the aftermath of the Chornobyl nuclear accident,” said the Prime Minister. “It is fitting, on the 25th anniversary of this tragedy, to join the international community in closing this sad chapter once and for all.”

Canada’s contribution to containment efforts in Chornobyl continues to help the Ukrainian and neighbouring peoples deal with the devastating consequences of the 1986 Chornobyl accident.

Canada’s contribution will be made through the European Bank for Reconstruction and Development, which manages two international funds to address remediation challenges.

Canada’s contribution will be drawn from the Department of Foreign Affairs and International Trade’s Global Partnership Program – a program that has helped address global challenges related to weapons and materials of mass destruction, including efforts to secure and safely dispose of vulnerable nuclear and radiological, chemical, and biological materials.

Read Canada’s... *Efforts for Chornobyl Containment on page 3*

Віктор Янукович у Варшаві зустрівся з Бараком Обамою

Зліва направо: президент Польщі Броніслав Коморовський, президент України Віктор Янукович, президент США Барак Обама

Президент Віктор Янукович у Варшаві зустрівся із президентом Сполучених Штатів Америки Бараком Обамою. Про це повідомляє

прес-служба глави держави.

Зустріч з Обамою відбулася під час робочого обіду від імені президента Польщі Броніслава Коморовського на честь глав держав-учасниць XVII саміту країн Центральної Європи. На цьому обіді був присутній український президент.

Перед початком обіду президент Віктор Янукович і президент США Барак Обама тепло привіталися та мали коротке спілкування.

У XVII саміті держав Центральної Європи взяли участь представники двадцяти країн регіону, в тому числі президенти Німеччини, Італії, Чехії, Хорватії, Австрії та Литви.

Почесним гостем саміту став президент США Барак Обама. Прибув до Варшави і український президент Віктор Янукович. Він став єдиним запрошеним президентом з пострадянського простору.

В Івано-Франківську відсвяткували День Героїв

29 травня в Івано-Франківську на Вічевому майдані відбулося урочисте віче з нагоди святкування Дня Героїв. На віче прийшли колоною ветерани ОУН-УПА, пластуни, керівники обласної ради та облдержадміністрації, Івано-Франківського міськвиконкому, молодь і громадськість.

Як наголосив голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич, нинішнє свято “має не тільки ноту слави і гордості, а й ноту суму за тими героями, які загинули за незалежність Української держави”. За його словами, сьогоднішня центральна влада “зачищає все українське”, іде “кірілізація українського

національного простору” та “наступ на українство у всіх сферах”. Він закликав учасників віча створити “український захисний наступ на тоталітаризм, який діє в Україні”.

Після віча його учасники пройшли до Меморіального скверу на вул. Степана Бандери, де за героями, які віддали своє життя за свободу і незалежність України, священники відслужили панахиду.

У Народному домі “Просвіта” відбувся святковий концерт з нагоди 68-ої річниці створення Української Дивізії “Галичина” та 67-ої річниці бою під Бродами.

Під час святкування Дня Героїв 29 травня 2011 року в Івано-Франківську

Новий Шлях

The New Pathway Publishers, Limited
145 Evans Ave., Suite 210,
Toronto, Ont., M8Z 5X8 Canada

Publications mail agreement No. 40005756

Spirit Lake Internment Centre Opening

La Ferme, Quebec - The Spirit Lake Internment Interpretive Centre will be opening to the general public by the Camp Spirit Lake Corporation (CSLC) on Saturday, June 25, 2011. The official opening with dignitaries and special guests will be held in July.

The Spirit Lake Internment Camp was the second largest internment camp established between 1915-1917 during Canada's First Internment Operations 1914-1920. *Spirit Lake* was unique among the other 24 internment camps established across Canada for several reasons. The overwhelming majority of the 1,200 people interned were Ukrainian; it was one of only two camps that held families; one of only

oners who died at the camp are buried. It is located at La Ferme, 370 miles north-west of Montreal in Quebec's Abitibi Region.

Many of those unjustly interned were taken from the Montreal Area, including 60 families removed from the young Ukrainian Catholic Church Parish of St. Michael's in Montreal. Some were also taken from the Ukrainian Orthodox Church Bukovynian Parish of St. John Suchawsky in nearby Lachine, Que., which was under the jurisdiction of the Russian Orthodox Church. As Rev. Ihor Oshchipko, parish priest of St. Michael's states, "this was a major and painful blow to the early development of our young parish of St. Michael's at

- Yuriy Luhovy

L. to R.: Andriy Hladyshesky, President of Shevchenko Foundation and interim chair of CFWWIRF with James Slobodian, Camp Spirit Lake Corporation Board of Directors Chairperson

- Alexander Kitsak

L. to R.: Yuriy Luhovy producer-director of *Freedom Had A Price* and *Ukrainians In Quebec* with Volodymyr Hayduk, head of St. George's Parish Committee in Lachine and associate director of *Ukrainians in Quebec*

two camps with barbed wire fencing and one of a few internment camps with an existing cemetery where pris-

oners who died at the camp are buried. It took many years to recover from this loss, both in terms of diminished members and psychologically, as

over half our parish members were suddenly gone." Volodymyr Hayduk, head of St. George's Ukrainian Orthodox Church Committee adds, "In 1945, 50 parishioners of Lachine's St. John's (Bukovynian) parish, no longer wanting to be under the Russian jurisdiction, began to form St. George parish in Lachine. The first president of the Executive Board of St. George was Heorgiy Towstiyuk, who had carried an Austro-Hungarian passport, and was himself shipped off to Quebec's northern internment. After his release, he apparently travelled to Quebec City many times to negotiate for the land on which St. George Church was to be built. Towstiyuk later became an outspoken Councilman of Ville St. Pierre".

The idea of the Spirit Lake project, costing over one million dollars, has been underway for the last ten years. However, for the past three years, the Board of Directors of the Camp Spirit Lake Corporation, all volunteers, have worked intensely to build this Centre, with its interpretive museum to be opened to the general public.

James Slobodian, Chairperson of the CSLC Board of Directors, stated "Opening to the general public this June, is an historic event, with an important educational factor, remembering all affected communities, particularly Ukrainians. This Centre will forever honour the memory of those unjustly arrested as "enemy aliens", bringing awareness to the internment story at *Spirit Lake* throughout Quebec and beyond. The Centre will also show the impact internment had on our local area then and today. Numerous bus tours have already been booked for tourists visiting this area, with this unique Centre as one place to visit. We had to open to the general public first, as information about our Centre was already printed in over 800,000 tourist brochures distributed across Canada. Everyone must be welcomed."

This May, CSLC launched its official newsletter called "Le Barbelé" (*The Barbed Wire*). This will be a

bilingual French-English newsletter about activities planned at the Spirit Lake Internment Interpretive Centre throughout the year and will be published six times yearly. It also welcomes stories directly linked with *Spirit Lake*. It invites anyone who might have artefacts, documents or photos connected with *Spirit Lake*, to consider donating them to this Centre.

The Camp Spirit Lake Corporation received a major grant from the federally-funded Canadian First World War Internment Recognition Fund (CFWWIRF), administered under the Shevchenko Foundation. This grant, along with other grants received from local area businesses, donations, and a grant from the Quebec provincial government, made the realization of this project possible.

The Ukrainian Canadian Congress, Quebec Provincial Council and Montreal Branch, have supported the Spirit Lake project over the years, maintaining close ties with its CSLC Board. Recently, UCC delegates from all organizations in Montreal unanimously passed a resolution reaffirming UCC Montreal's continued support. "We are very proud of James Slobodian and his team, their determination in completing the Spirit Lake project, overcoming many obstacles. This opening will coincide with the 120th Anniversary of Ukrainian Settlement in Canada, thereby remembering the many hardships the community overcame in being accepted in their new homeland", stated UCC Montreal president, Zorianna Hrycenko-Luhova.

The internment story is depicted in the award-winning documentary film *Freedom Had A Price, Canada's First Internment Operations 1914-1920*, and the recently re-mastered documentary film *Ukrainians in Quebec*.

For further information about the progress of the Spirit Lake Internment Interpretive Centre, please contact James Slobodian at 819-727-2267 or email campspiritleake@cableamos.com Also visit the Centre's web site www.campspiritleake.ca

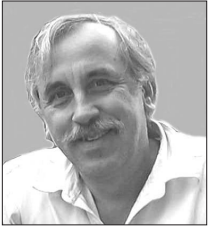
УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕМЕРЕЖА
КАНАДА УКРАЇНА США
www.infoukes.com

КОНТАКТ

ЩОСУБОТИ
О 1:00 ГОД. ПОПОЛ.

Будьмо в КОНТАКТі!

2336-A Bloor Street West, Toronto
Tel.: 1-800-KONTAKT Fax: 416-762-6633 e-mail: studio@kontakt.ca

The View From Here

By Volodymyr Kish

The Jew Who Was Ukrainian

An attempt, as far as attempts go, which in this case is not too far, to make sense of a most preposterous book by the name of "The Jew Who Was Ukrainian" by one Alexander J. Motyl, an author who at times is an artist, but most of the time can't avoid being preposterous.

Ukrainian history has always struck me as a perplexing mix of random catastrophic events, creating monumental existential angst for its people and a constant sense of turmoil, stress and displacement. Volodymyr Frauenzimmer, the protagonist in Motyl's book *The Jew Who Was Ukrainian* is the quintessential product of this historical chaos, being the improbable result of a violent encounter in Auschwitz that ends in rape between a nationalistic Ukrainian mother who hated Jews, and a Stalinist Jewish KGB apparatchik who hated Ukrainian nationalists. For most of his life, Volodymyr tries to make sense of his most preposterous origins and his even more preposterous name, trying to find some meaning to twentieth century Ukrainian history and his place in it.

Motyl writes, if one can even consider this narrative as writing in the classical sense, or in any other sense for that matter, the way Picasso or Dali painted, blurring the lines of reality, imagination, time, space, fact and fiction. He interrogates Petliura, Bandera and Rebet, as well as their assassins Schwartzbard and Stashinsky. His prose is a post-modernist jumble of verbal excesses seeking to deconstruct modern Ukrainian history.

Volodymyr's 1st Antiliterary Intervention

And thus this reviewer continued reading until defiantly, no longer being able to take it, he rose from his seat and turned to the blanched flappers, bewhiskered Hebrews, and pallid Ukrainians and, pointing accusingly at Motyl, whispered, his eyes glistening with hysteria and fanatical exultation: "Motyl, I beg you to reconsider your deconstructionist history. You are mocking sacred cows. You are making satire of powerful Ukrainian mythology. You are shining light on history's unexplored pathways!" Then dropping limp, he returned to his seat.

Continuing to feel a great anxiety and no small measure of genuine angst, this reviewer decided to go to the source and cross-examine one of the main characters in Motyl's tortured narrative, seeking to find meaning and context, if there even exists such a thing when speaking of Ukrainian history.

Volodymyr: Your name?

Bandera: Stepan Bandera.

Volodymyr: Your occupation.

Bandera: Revolutionary nationalist.

Volodymyr: What do you have to say about Motyl's portrayal of you in his book *The Jew Who Was Ukrainian*?

Bandera: What do you want me to say? My life speaks for itself. His portrayal of me is a literary creation based on his own understanding or misunderstanding of history.

Volodymyr: But is it true?

Bandera: That is irrelevant. All history is propaganda. The only thing that is true is what one actually does at the moment one does it.

And so, in the end, this reviewer is left in a quandary having sought to find philosophical meaning and substance in this intellectual satire, only to conclude that modern Ukrainian history is as susceptible to deconstruction and understanding as his mother's secret recipe for borscht.

Trying to categorize this book is a futile endeavour. It is an unlikely and dare I say preposterous combination of history, philosophy, satire, comedy and political commentary. What I can say definitively is that it is a delightfully enjoyable bit of literary excess, particularly when combined with a glass or two of good wine.

The book can be ordered over the internet from <http://www.cervenabarva.press.com>

Слухайте українську
ЩОДЕННУ радіопередачу
ПІСНЯ УКРАЇНИ
з радіостанції CJMR
на хвилях 1320
Від понеділка до п'ятниці—
7:30 до 8:00 ввечері
Субота і неділя—
5:00 до 5:30 пополудні
Керівник і ведуча програми
– Оксана Сидорчук Соколик
Телефон 416-536-4262
Daily Radio
SONG OF UKRAINE
P.O. Box 2, Station "D"
Toronto, Ontario M6P 3J5
Canada

Week of Surprises, Contradictions and Missed Opportunities

By Walter Derzko

The previous week in Ukrainian politics was full of surprises, contradictions and missed opportunities.

First, the spat between EU integration and the Russian-proposed Customs Union was conclusively settled. The Ukrainian Parliament passed legislation "on the current state and prospects of development of economic relations with the EU and the customs union," which states that the completion of the political association and free trade talks with the EU is the top, short-term priority for Ukraine. As for the Customs Union, the document only advises the government to develop "cooperation" with the organization and its member states according to World Trade Organization (WTO) guidelines (www.rada.gov.ua May 19). Surprisingly, the Party of Regions and the opposition united, and both voted in favour of the EU vector, sending a clear signal back to Russia on what Ukrainian legislators (read oligarchs) wish - 289 out of 385 deputies voted in favour of the EU. This included all caucus fractions except the Communist Party, whose deputies abstained from voting. Clearly, self-interest trumps pro-Russian interests here.

Also, the Ukrainian General Prosecutor's Office indicated that it is ready to drop all charges against Leonid Kuchma. Not a surprise - too many skeletons in various people's closets.

As gas talks between Ukraine and Russia get under way, the concessions Ukraine is ready to make to get a lower gas price remain unclear. Last year, the Russian Deputy Prime Minister, Igor Sechin, set the tone: "Ukraine can expect a discount on the price of gas, but it has to offer something in return." One possible scenario is that Ukraine will try to balance between threatening Russia with international court actions and making some economic concessions. But, since the negotiators, Ukrainian Fuel and Energy Minister Yuriy Boyko and Gazprom's Aleksey Miller, are not obliged to discuss the details, the public is not privy to the progress of talks. Thus, the agreement is likely to be reached via political and/or economic concessions or both. We may never know.

It is difficult to understand in these energy negotiations, why Ukraine needs to make concessions at all. In fact, Ukraine has more trump cards on the table than Russia does, but yet, it curiously refuses for some reason to use them. Besides, Ukraine has several months of gas stored in reserve and Gazprom can't withhold gas indefinitely - it will go bankrupt. But, if Russia insists on blackmailing Ukraine and Europe with threats of future gas embargos, then Ukraine has the equal right to withhold its technology, intellectual property, or services, to Russia's gas

transit industry. Ukraine has a number of "hard to replace" technologies that Russia desperately needs.

One example is *Zaryamashproekt* (<http://eng.zmturbines.com/>) - a former Soviet monopoly that designs and builds steam turbines for ships, and more importantly, turbines for compressor stations on trunk gas pipelines. They are a very critical component of all Russian gas pipelines - construction is impossible without them. Russian oligarchs such as Putin, Timchenko, and the Rottenberg Brothers all have direct financial interest in these pipeline projects ("South Stream", "Nord Stream", Sakhalin-Khabarovsk-Vladivostok, etc.), valued at around US \$40 billion. So, Russia is trying to grab *Zaryamashproekt*, but Ukraine refuses to budge.

The Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas was one of the best university-level educational institutions in the oil and gas sector in the former USSR. It continues to train operational specialists from numerous countries, including India, Pakistan, Jordan, Mongolia, Bulgaria, Vietnam, Israel, Poland, Russia, Belarus, Turkmenistan, Moldova and Lithuania. (See

<http://www.nung.edu.ua/about/index.html>)

In the beginning of the 1990s, a Ukrainian newspaper outlined the "early days" of the Ukrainian gas industry in Western Ukraine - Drohobych, Dashava etc. This was before the Soviet Union depleted traditional fields and sent many Ukrainian oil and gas experts to Siberia to develop Russia's gas sector and start *Gazprom*. To this day, Ukrainians continue to service Russian gas production in Western Siberia. Upstream in the production cycle, all pipelines are designed by *Yuzh Trub Proekt*, which has a controlling stake owned by *Gazprom*, but it's located in Donetsk. Ukraine could start to repatriate this expertise to develop its own internal gas industry, if it wanted to. A reverse brain drain, just as Russia plans to do with its intellectual ex-patriots.

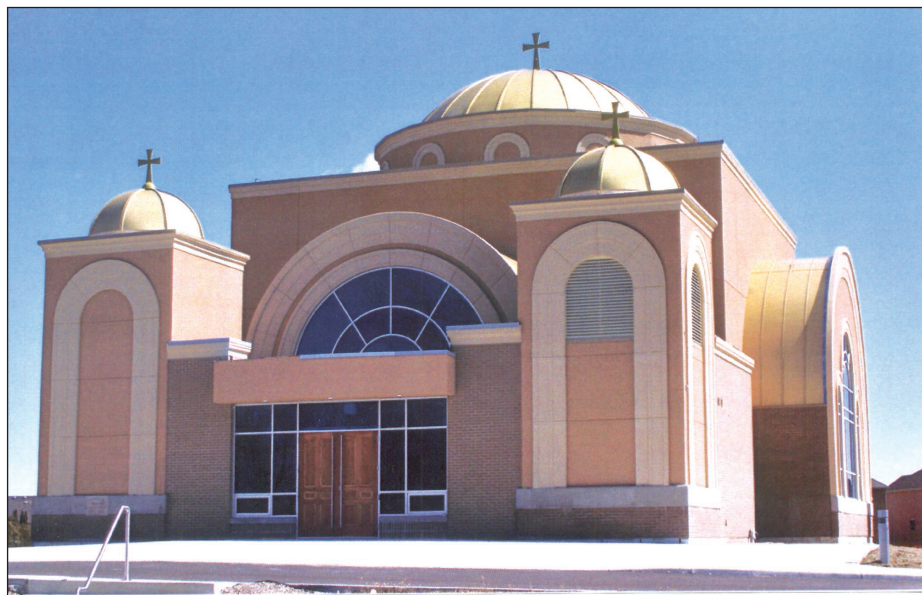
Ukraine is making slow progress in diversifying away from dependence on Russian oil and gas. In November 2010, the Ministry of Environment and Natural Resources stated that Ukraine "enjoys the biggest supply of shale gas deposits in the world." However, the exact reserves were not specified. And, according to Energy Minister Yuriy Boyko, over the next 2 years, Ukraine plans to invest about \$300 million into its existing gas fields to modernize and improve its own gas extraction efficiency. This will boost extraction by 1.2 billion cubic metres of natural gas, annually. However, very little is currently being done in Ukraine to develop new gas fields. (*Den*, May 26).

Watch for more surprises in the coming weeks.

Blessing of New Church in Windsor

On Sunday, April 10, 2011, Windsor, Ontario's Ukrainian Catholic community witnessed a wonderful and seldom seen event: the blessing of the new Sts. Vladimir and Olga Church located at 601 Lake Trail Drive in Southwood Lakes. A magnificent gathering of clergy, sub deacons, and altar servers assisted in the blessing, including: Bishop Stephen Chmilar of the Eparchy of Toronto and Eastern Canada and guest, Bishop John Patak of the Slovak Greek Catholic Eparchy of Sts. Cyril and Methodius; Rt. Rev. Eugene Halitsky (parish priest); Rt. Rev. John Tataryn (Toronto); Rev. Mario Dacechen (Warren, Michigan); Rev. Martin Vavrak (St. Michael's Slovak Greek Catholic Parish); and Protodeacon Mychajlo Ljahovic.

First, Rev. Halitsky presented Bishop Stephen with a cross at the church door, and the Chair of the Parish Council, Leisha Nazarewich, then welcomed Bishop Stephen with the traditional Ukrainian *Bread & Salt*. Bishop Stephen next began the blessing at the outer doors before moving inside for the *Pontifical Divine Liturgy*. The Church Choir directed by Rev. Peter Hrytsyk sang beautifully on this occasion. After the Gospel reading, Rev. Halitsky welcomed all guests and parishioners, who filled the church and the downstairs hall (where they watched the proceedings on a large screen).

New Sts. Vladimir and Olga Church in Windsor, Ontario

On this occasion, our guests included the Sisters Servants of Mary Immaculate, most notably Sister Metrodora, who had served in the parish for so many years. Also present were Architect Mykola Wasylyko and his wife Mary, and MP Brian Masse.

After the *Divine Liturgy*, a banquet followed at the Ciociaro Club, at which greetings were given by various churches and organizations, and by Councillor Drew Dilkens, who also presented a painting of the church on behalf of the City of Windsor.

Rev. Hrytsyk briefly provided an overview of how the parish began and how it came to have a new church. This

community originated on September 4, 1925, when Rev. Roman Krupa, the first parish priest designated by Bishop Nykyta Budka, convened a meeting. The parish first built a hall at the corner of Shepherd and Langlois in the spring of 1926, which served as the place of worship and as the community centre. The first *Liturgy - Mass* was celebrated on Sunday, December 5, 1926. Three weeks later on December 26, Bishop Budka blessed the site and named the church after its patrons Sts. Vladimir and Olga. Ten years later, on November 28, 1937, Bishop Wasyly Ladyka blessed the upper level, now the church proper. Over the following years, the

next generations expanded the work of the pioneers under the direction of its parish priests and Sisters Servants.

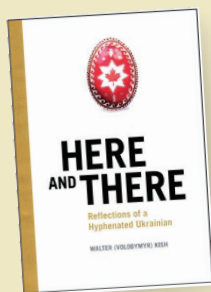
In 1964, one of the parish pioneers, Stepan Solyma, left \$30,000 in his will, half to be used to buy the *iconostas*. The parish added money to the other half to buy 35 acres on Windsor's outskirts. Their future plan was to build a church, a Ukrainian centre, and a rectory. After 2000, the surrounding area started to be developed, and the parish decided to build the church and move the community there. On October 16, 2004, Bishop Stephen blessed the 4 acres set aside for the church development. The Parish Council chose Mykola Wasylyko, an architect from London, Ont., to create the plans. The development proceeded at a careful and measured pace until April 10, 2011, when the dream was finally realized, and the first *Divine Liturgy* was celebrated.

After this brief history, Bishop Stephen delivered the final word and urged the parishioners to continue their efforts for the Church and for the growth of their church parish community, and gave the final blessing.

It was a beautiful sunny day and a wonderful celebration, one that the participants will long remember and especially those who worship in this beautiful church.

Leisha Nazarewich

BOOK by Walter Kish

New Pathway Publishers and Walter (Volodymyr) Kish, a regular columnist with this newspaper, have announced the publication of his first book, *Here and There – Reflections of a Hyphenated Ukrainian*. It is a compilation of the best of Kish's weekly columns published in The New Pathway. They have been grouped into chapters by theme, including Ukrainian History, Language, Culture and Traditions, Humour, Post Soviet Ukraine, The Orange Revolution, Daily Life, Kyiv, Lviv, Travel in Ukraine and Miscellaneous.

The book can be ordered from The New Pathway. The price is \$25.00. For more information, call 416.960.3424

Walter Kish

Published by New Pathway Publishers with the generous support of the UNF Foundation and the Shevchenko Foundation

Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko

offers the

Kobzar Writer's Scholarship at the Humber School for Writers in Toronto, July 2011

Since 2006, the Shevchenko Foundation offers the KOBZAR Writer's Scholarship for the Summer Workshop in Creative Writing at the Humber School for Writers. This scholarship is awarded annually to a Canadian writer with an advanced manuscript on a Ukrainian Canadian theme. In 2011, for the first time, two scholarships are being offered. These full tuition scholarships are intended to assist the writer to complete his/her work for publication. The theme can be presented in one of several categories: poetry, fiction or non-fiction, short story.

Scholarships are available to those who apply by June 3, 2011

For details, please visit Humber's website at www.creativeandperformingarts.humber.ca/writers and/or contact Hillary Higgins at hillary.higgins@humber.ca or contact Dr. Christine Turkewych at christine@shevchenkofoundation.com for fuller explanations.

To apply for the Kobzar Writer's Scholarship, please submit application using forms and criteria provided on the Humber website. State prominently your intent to apply for the Kobzar Scholarship in the cover letter of your application. Please include two identical copies (no more than 15 pages each) of an excerpt from your work of non-fiction, fiction, poetry or short story for assessment. Please ensure that pages are numbered, double-spaced in 12-point font, and that your name appears on each page. Include two copies of a cover letter that tells a little about yourself and your writing experiences.

НОВИЙ ШЛЯХ
THE NEW PATHWAY UKRAINIAN WEEKLY LE NOUVEAU CHERMIN HEBDOMADAIRE UKRAINIEN

infoukes.com/newpathway

► complete articles on-line

► archived by issue to 1999

Майстерня “Рідна Школа” в Торонто

Оксана Левицька,
голова Комітету
Рідного Шкільництва
Дирекції УНО Канади
www.unfcanada.ca/RidnaShkola

У квітні 2009 року вчителі та освітяни Рідних Шкіл УНО з різних куточків Канади з'їхалися в Едмонтон, щоб обговорити питання відродження освіти з української мови та культури шляхом започаткування чи провадження Рідних Шкіл або класів у мовних центрах при філіях Українського Національного Об'єднання. Майстерня “Рідна Школа” проводилася з ініціативи Дирекції УНО Канади у співпраці з Мовним центром української мови при Альбертському Університеті.

З того часу минуло два роки, протягом яких на теренах Рідного Шкільництва УНО стався ряд позитивних змін та подій. Завдяки ініціативі, знанням та завзяттю вчителів Рідних Шкіл на сьогоднішній день маємо відновлені нові школи в Судбурах (пров. Онтаріо) та Реджайні (пров. Саскачеван). Втілюється в життя новий проект української денної програми “Садочок” УНО в Саскатуні (пров. Саскачеван). Позитивні зміни у відродженні Рідних Шкіл надихнули на створення Комітету Рідного Шкільництва Дирекції УНО Канади на 36-му З'їзді Українського Національного Об'єднання та Братніх Організацій, який відбувся в жовтні минулого року в Монреалі. Саме цим комітетом була організована і проведена чергова майстерня “Рідна Школа” 14-15 травня цього року в Торонто. Даний захід став продовженням ініціативи Дирекції УНО Канади щодо відродження та започаткування Рідних Шкіл при філіях УНО. Тему майстерні визначила потреба методичної допомоги вчителям, що відродили Рідні Школи УНО та відкрили класи садочків і 1 класу.

Отже, учасники майстерні зосередилися на опрацюванні ефективних навчальних матеріалів та методів для раннього і початкового навчання української мови. Основний курс майстерні проводився експертом раннього і початкового навчання д-ром Оленкою Білаш, професором факультету середньої шкільної освіти, координатором освіти з других мов та міжнародної освіти в Альбертському Університеті. Теоретичний матеріал поєднувався із практичними елементами, які вдало представила д-р Білаш. Учасникам майстерні були подані теоретичні ознайомлення (BSLM) та зв'язок з навчальними матеріалами. Лектор зупинилася на психологічних та практичних аспектах розвитку усного мовлення, навчання учнів грамотності, визначила та розповіла про інтеграцію чотирьох типів умінь і культури. Вона запропонувала вчителям відчувати себе школярами, і вони завзято “практикували” у мовних вправах та іграх під час сесій.

Д-р Віталій Шиян, постдокторант,

МЦУМ, Канадський Інститут Українських Студій, Альбертський Університет, представив розроблену ним Анотовану бібліографію українських культурологічних ресурсів для освітян, звернувши увагу на важливість поєднання вивчення мови народу через пізнання його культури.

Пані Люба Романко, координатор україномовної програми у школі Св. Дмитрія (Торонто), поділилася своїм досвідом практичного застосування програми “Нова 1-3” в молодших класах.

Учасники майстерні отримали укомплектований збірник вибраних електронних навчальних ресурсів на допомогу освітянам від загальних освітніх тем до педагогічних матеріалів, електронних підручників та дитячої літератури, мовних уроків на інтернеті. Збірник укладений мгр. Уляною Плавущак Підзамецькою, членкинею Комітету Рідного Шкільництва Дирекції УНО Канади та батьківського комітету Рідної Школи УНО Торонто-Захід.

З додатковими матеріалами для християнського виховання і навчання дітей молодшого віку – тематикою та розробками уроків – ознайомила вчителів у своєму виступі мгр. Оксана Левицька, голова Комітету Рідного Шкільництва Дирекції УНО Канади, вчителька Рідної Школи УНО Торонто-Захід.

Доц. Євгенія Петрова, кандидат філологічних наук, членкиня Комітету Рідного Шкільництва Дирекції УНО Канади, директор Української суботньої школи ім. В. Сарчука (м. Гамільтон), презентувала навчальні матеріали для викладання української мови як іноземної (Міжнародний інститут освіти, культури і зв'язків з діаспорою, м. Львів), а також представила синопсис Міжнародної науково-практичної конференції “Львів для української мови у світі”, яка відбулася в лютому цього року у Львові.

Відстань не стала на заваді тим, кого об'єднує спільна мета та ідея пропагування української мови на канадській землі. Вони приїхали з Едмонтону, Віндзору, Гамільтону, Монреалю, Ст. Кетеринс, Судбурів, Тандер Бею, Торонто. З іскоркою в очах і з гордістю за досягнуте вчителі шкіл розповідали про свої успіхи, а також про щось особливе із здобутого, чим вони хотіли би поділитися з колегами.

Вчителі Рідної Школи і Курсів Українознавства Філії УНО Торонто-Захід коротко ознайомили присутніх з успішною діяльністю школи із 78-річною історією, де старшокласники набувають кредити за навчання у школі. Також там нещодавно відродилося МУНО при школі.

Вечірня українська школа при УНО в Судбурах відродилася 2 роки тому. Там навчаються студенти віком від 17 років і старші, яких заохочують до участі в українських

Продовження на стор. 15

1 – Презентація д-р Оленки Білаш, Альбертський Університет, Едмонтон

2 – Заключне слово президента УНО Канади Тараса Підзамецького учасникам майстерні

3 – Президент УНО Канади Тарас Підзамецький вручає сертифікат учасника майстерні Світлані Романчук (Торонто)

4 – Прибуття та реєстрація учасників майстерні: (зліва направо) Оксана Левицька (Торонто), Ольга Лапуць (Монреаль), Леся Зацерковна-Труппей (Віндзор)

Всі фотографії роботи Віри Ке

Дата в червні

29 червня 1933 р. помер генерал Мирон Тарнавський, начальний вождь УГА. Він народився в селі Бариліві (Галичина). Син священника. По закінченні гімназії і військового вишколі став підпоручником в австро-угорській армії. Служив у Галичині, а в 1909 р. дістав ранг капітана, відбуваючи перші роки Світової війни на австро-російському фронті. З січня 1916 р. до грудня 1917 р. вишколював Легіон УСС. Під час перебування австро-угорської армії в Україні 1918 р. був на різних посадах. Пізніше, у ранзі підполковника, як комендант 16-го полку стрільців, з рештками полку повернувся до місця його постою у Кракові, де його заарештували поляки. По звільненні переїхав до Станиславова і перейшов на службу в УГА, діставши призначення на коменданта фронтової групи "Схід" під Львовом, а згодом – у ранзі полковника Другого Корпусу УГА. У боях під Львовом дістав ранг генерального четаря і став начальним вождем УГА. По переході за Збруч Тарнавський пережив дні триумфу і трагедій об'єднаних українських армій: похід на Київ і його здобуття (30.8.1919), відступ, пошесть тифу.

Коли УГА стала небоєздатною, Тарнавський вислав із власної ініціативи делегатів для переговорів до генерала А. Денікіна про перемир'я, за що диктатор ЗУНР Петрушевич усунув Тарнавського з поста начального вождя і віддав під військовий суд, що звільнив Тарнавського від вини. Востаннє Тарнавський вико-

Генерал Мирон Тарнавський

нував обов'язки начального вождя УГА, але під час союзу УГА з червоною армією Тарнавський переховувався у Балті й у Києві, звідки по приході польської армії переїхав у Галичину. Поляки натрапили на його слід і вивезли до табору полонених у Тухолі. По звільненні жив у селі Черниці коло Бродів, там і помер.

Похований на Янівському цвинтарі у Львові серед могил вояків УГА. Його похорон був масовою українською демонстрацією. І, як звичайно, співали йому грімко – "ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ"! Шкода, що його ровесники не постаралися зробити фільму з його життя.

Ще дві дати у червні

2 червня 1953 р. відбулося перше коронування при телевізії: коронували принцесу Єлизавету, і вона стала королевою Великої Британії і цілого Коммонвелту, в тому числі і Канади. (Коммонвелт – це добровільна федерація незалежних держав.) Єлизавета цілий місяць практикувала церемонії в палаці Бакінгем і носила причеплену до грудей картку з записаними правилами. Коронаційна сукня мала вигиптовані емблеми всіх держав Коммонвелту.

Сукню проектував Норман Гартнел. Коммонвелт складений із понад 30 прихильних держав і займав чи займає чверть поверхні земної території. (Тепер, коли всі сваряться, стріляють одне в одного, я не певна, хто з ким є прихильний!)

***

"Постріл, що потряс світом" був вистрілений 28 червня 1914 р. в Сараєво. Його зробив хлопець (сербський націоналіст) Гавріло Принціп. Він застрелив Архикнязя Фердинанда, а рикошет – його дружину, герцогиню Софію. Цей постріл прискорив Першу світову війну, в якій згинувло понад 20 мільйонів людей. (Рикошет в англійській і українській мовах – РИКОШЕТ.)

Опінія

Між емігрантами, що приїхали в Торонто по Другій світовій війні, були люди з високими освітами, різними професіями і багато акторів, режисерів, диригентів і людей, обізнаних зі сценою. Театральне мистецтво почалося у світі сотні років перед нашою ерою, в доісторичних часах – і ніколи "не зійшло зі сцени"! Нічого дивного, що "новоприбулі" (так тоді називали нас канадці) відразу почали розвивати театри, ще заки навчилися англійської мови! На однім кінці міста був театр "ЗАГРАВА", а на другім – "ТЕАТР В УНО", що його організував і пустив у рух Лавро Кемпе, довголітній актор, режисер і діяч галицьких театрів. На сцені появились "Украдене щастя", "Лісова пісня", "Шаріка", "Гуцулка Ксеня", "Дівча з Маслосоюзу" – словом, усі оперетки Барнича, бо між "новоприбулими" в Торонто опинився диригент Львівської Опери, віддавна досконалий, неповторний диригент Льоньо Туркевич. На жаль, за якийсь час (досить довгий час) почали старіти, хворіти і почергово відходити до "Небесного Царства" актори, режисери, солісти, танцюристи, хористи, і Льоньо Туркевич, і Лавро Кемпе. Не було ким їх заступити, і "Театру в УНО" – не стало. А театри є потрібні і конечні. Не виключно для акторів та режисерів, а для публіки, для нас усіх. Ми хотіли б регулярно ходити на вистави, ділитися поглядами, радіти, критикувати, хвалити, переповідати свої враження, сперечатися... Бенкети з концертними програмами театру не заступлять...

Друга дія оперетки "Шаріка" (Барнича) в Торонто, в залі УНО на вулиці Коледж. На лівому кінці група січових стрільців. Наприкінці фотографії Ігор Хабурський (за "парканадцять" літ – отець Ігор Хабурський). Посередині Соня Сахно – Шаріка. Біля неї Лавро Кемпе – батько Шаріки, мадярський барон. Під кінець дії виявляється, що він українець (емігрант з України). На правім кінці Віра Ке в ролі "цьоці". В ті часи ніхто з жінок не хотів грати "цьоцю", хоч вони були старші від мене, але я, відспівавши моїх сім слів ролі (за що я дістала велике "браво"), побігла за куліси, скоренько перебралася в мадярський одяг, і ми втрійку з Наталкою Бундзою та Стасею Штафірною (тепер Стася Сусмут) відтанцювали правдивого мадярського чардаша!

Буква "Г" за словами Геннадія Гвинта

Для мене "Г-е" є основне – бо творчість й думання моє Залежні є від букви "Г-е".

Бо "Г-е" вгору іде, а "Г-е" в долину. Загине "Г-е" – і я загину.

Зігнуся, згорблюся, як "Г-а". Ви скажете тоді: "АГА!"

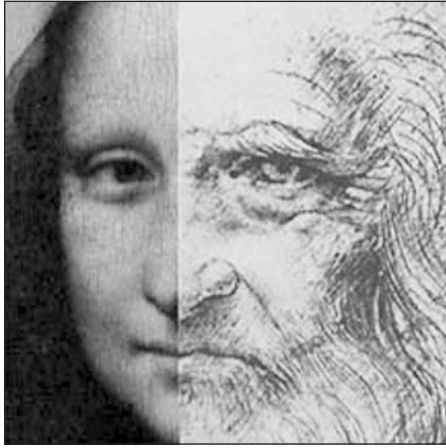
Колись був Гвинт, а тепер дід".

А в цьому винен Білодід!

(Геннадій Гвинт – один із псевдонімів Стефанії Гурко, журналістки, критика, письменниці і авторки збірок "Каламбурів" та "Посмішок". А проф. Київського Університету І. Білодід викинув з нашої мови букву "Г". Після советів інші професори повернули нам назад букву "Г". Тож уживайте її "советам" на злість. Букви "Г" і "Г" збагачують нашу мову).

Діагноз по очах

Між 1500 і 1504 роком Леонардо да Вінчі намалював на замовлення Франческо дель Джіокондо з Флоренції портрет його дружини Мони Лізи. Вона мала тоді понад двадцять кілька років. У ті часи італійську жінку в такому віці не вважали молодою, і за конвенційними стандартами вона не була унікально гарною. Очевидно, портрет не подобався її чоловікові, так що Леонардо да Вінчі затримав цей портрет для себе. За кілька років він взяв цей портрет зі собою до Франції. Там портретом так захопилися, що появилися сотні його копій і сотні есеїв на тему Мони Лізи, але ніхто з авторів не міг збагнути загадкової, нав'язливої якості портрета, що не сходив зі свідомості тому, хто його побачив. Аж недавно один лікар написав у газеті "ТОРОНТО СТАР", що він дослідив портрет Мони Лізи, спеціально її очі, і прийшов до висновку, що Мона Ліза мала високий холестерол! Чи це вплинуло на загадковість її портрета? Мені здається, що тільки Леонардо да

Вінчі потрапив би на це відповісти.

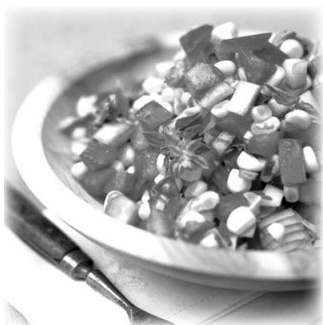
Можливо, відповідь прийде від Леонардо, бо італійські дослідники хочуть дістати від французького уряду дозвіл розкопати гріб Леонардо (він жив під кінець життя у Франції), і якщо його рештки не перемінилися в порошок, перевірити на його скелеті вуглець і DNA та порівняти з Моною Лізою. Дослідники почали висувати здогад, що Леонардо насправді намалював лице своєї мами, коли вона була молодою, або своє молоде лице. Я поклала біля себе фотографії Леонардо і Мони Лізи. Знаєте? Вони до себе подібні: ніс, очі, усміх – особливо. Може, дослідники прикладуть до лица Мони Лізи зачіску і бороду та вуса Леонардо і знайдуть ще більше подібності, як не дістануть вуглеця та DNA.

Сім думок

1. З того, що ми дістаємо, ми можемо жити, але з того, що ми даємо, – ми творимо своє життя...
2. Вік не хоронить нас від любові, але любов до певної міри хоронить нас від віку.
3. Я ніколи не допустила би, щоб хтось zdeградував або знищив мої принципи, допровадивши мене до ненависті. Злоба, глупота і зловна критика не заколочують мого доброго настрою.
4. Старший вік – це тоді, коли кожний ввічливо каже: "Але ж ви молодо виглядаєте!"
5. Гітлер часто повторював: "Я прийшов на землю звільнити людей з їхньої совісті..."
6. Іслам перестав величати Бога, тільки величає Іслам...
7. Св. Ігнатій з Лойоли закінчував свої проповіді: "Яка земля маленька, коли дивлюся на небо..."

Спробуйте мексиканський кукурудзяний салат

Дві пушки кукурудзи висипте в друшляк, щоб з кукурудзи витекла вся вода. Тоді переложіть кукурудзу в миску. Додайте до неї дрібно нарізану цибулю зелену і чарвону паприку, помідор, солі і перцю до смаку, сік з цитрини, трошки оливи і все добре вимішайте. Залишіть на кілька годин у холодильні перед тим, як їсти.

Нерозв'язана дилема

Англійський король Генрі ди Ейт (1491 – 1547) мав шість жінок, дві з яких наказав убити. Кати відрубали їм голови. У 1532 році він від'єднав Англійську Церкву від Риму і примусив духовенство відректися Папи Римського і визнати його, Генрі Восьмого, своїм зверхником. Папа кинув на нього клятву і виключив його з Католицької Церкви, а в 1534 році Генрі Восьмий офіційно відкрікся від католицизму і проголосив себе найвищим церковним авторитетом в Англії. Він покарав смертю свого найкращого приятеля, сера Томаса Мура та кардинала Джона Фішера і всіх, хто не хотів визнати його головою Англійської Церкви. Він розпустив і зліквідував монашій організації, а їхнє майно роздав дворянам, які його підтримували у боротьбі проти Риму. Від того часу і до сьогодні кожний англійський король чи королева є одночасно головою Англійської Церкви. Наша королева Єлизавета Друга є першим з англійських монархів, що склав офіційний візит Папі Римському, – вона зустрілася в Римі з Папою

Англійський король Генрі ди Ейт

Іваном Павлом Другим. Цей візит не викликав реакції з неба. Єлизавета Друга має тепер 85 років. Вона, напевно, незадовго піде на пенсію. Як думаєте – хто її заступить і як король, і як голова Англійської Церкви? А може, знов буде королева головою Англійської Церкви?

Я не є ворогом жінок, але мені дивно, що Церква, яку створив такий бандит, як Генрі Восьмий, досі існує без проблем.

Що таке "вмирати"?

Останніми часами померло так багато знайомих і приятелів, відомих і маловідомих людей, що я вирішила помістити в оригіналі лист філіппінського Єпископа Брента, бо він не множить жалю і болів душі, тільки коротко та інтелігентно з'ясує "ЩО ТАКЕ ВМИРАННЯ".

What is dying?

I am standing on the sea shore.
A ship at my side spreads her white sails to the morning breeze and starts for the blue ocean She is an object of beauty and I stand and watch her until at last she fades on the horizon.

Then someone at my side says "There she has gone" – gone where?

Gone from my sight – that is all. She is just as large in the mast, hull and spars as she was when she left my side. The diminished size and total loss of sight is in me and not in her, and just at that moment when someone by my side says "She's gone" others on a distant shore take up the glad shout – "There she comes!"

Bishop Brent
Bishop of the Philippines
1862 – 1929

На різні теми

Початок нової пісні: "Прощай миленький, чорнобровенький...
Вернись в чужую стороньку..."

* * *

Один маловажний політик, що в останніх виборах дістався на дуже високу позицію, сказав до людей: "Не наслідуйте мене, бо я ще не знаю, як я дам собі раду з молодістю генерацією, що чекає від мене чуда! Може, вони забудуть, що я їм обіцяв..."

* * *

Тепер є рівноправність, але жінкам далі тяжко дістати добру працю. Жінка мусить виглядати, як "лейді", поводитися, як мужчина, і працювати, як кінь.

* * *

Ви можете виплекати чудовий город, але не можете примусити його – думати.

Повернення лицаря України

Сергій Гайдук

П'ять років тому, 16 травня 2006 року, вперше за часів новітньої України світлої пам'яті Симоніві Петлюрі була присвячена урочиста академія, яка розпочала відзнаку року великого державного провідника. Треба віддати належне экс-президенту Вікторові Юценку, що першим кроком до відновлення чесного імені видатного українця стало відкриття меморіальної дошки на фасаді будинку Української Центральної Ради Голові Директорії УНР, Головному Отаману Армії УНР Симону Петлюрі. Тоді високі державні посадовці запевнили на урочистостях, що найближчим часом буде встановлено пам'ятник видатному синові українського народу. Також з'являться пам'ятники йому і в найбільших містах України, а книги про його життя можна буде придбати у книгарнях. Цьогоріч 25 травня 2011 року на 85-ті роковини з дня підступного вбивства Великого Сина України Симона Петлюри не те що пам'ятника у Києві не встановили, а лише згадали про нього поодинокі ЗМІ.

Доба національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр., коли у вогні запеклої збройної боротьби український народ відроджував свою державність, була найбільш замовчуваним та сфальсифікованим радянською історіографією періодом. Московсько-більшовицький режим упродовж сімдесятирічного існування доклав колосальних зусиль для спотворення образу борців за самостійну незалежну Україну і загалом намагався вирвати їх із контексту історії боротьби народу за національну ідентичність. Цілою системою деспотичного правління, залякуванням і терором режим намагався задушити всякий прояв українського менталітету. Найвишуканішими методами нівелювалося українство, заперечувався сам факт його існування. Влада панічно боялася правди про провідників української революції Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Степана Бандеру, Миколу Міхновського... Особливу лють і ненависть у комуністичних функціонерів викликала постать Голови Директорії і Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри. На жаль, навіть і на 20-му році Незалежності України життя і діяльність Петлюри широкому загалові українців маловідомі.

Ще на початку свого свідомого життя С. Петлюра захопився гуманітарними науками. Після виключення його з духовної семінарії 1901 р. він поринув у світ філології, його вабило рідне слово, зачаровувала література, зокрема поезія, драматургія, театр, етнографія, мовознавство, журналістика. Працюючи у цих царинах, він розумів, що саме така

робота відповідає внутрішньому станові його потреб. Полтава-Кубань-Львів-Київ-Петроград-Москва і знову Київ – така географія його наукової, літературознавчої, редакторсько-журналістської та громадсько-політичної діяльності першого творчого періоду життя до 1917 року.

Журналістську діяльність Симон Петлюра розпочав 1902 року зі співробітництва з “Літературно-Науковим Вісником”, що виходив у Львові. Позатим у львівський період життя він співпрацював з різними часописами та журналами, зокрема такими, як “Праця”, “Селянин”, “Воля”. Статті Петлюри того періоду різнобічні як за тематикою, так і жанрово. До того ж, він заявив про себе як талановитий редактор і організатор періодичних видань. Приміром, у Петербурзі він редагує партійний орган “Вільна Україна” (1906 р.), а згодом у Києві працює співредактором “Слова”. Навіть в еміграції в Парижі вже після національно-визвольних змагань Симон Петлюра редагував тижневик “Тризуб” (1924-1926 рр.), через який інформував світ та багатьох українців-емігрантів про діяльність екзильного уряду УНР, котрий він очолював.

Українські національно-визвольні змагання покличуть Симона Петлюру на інший плацдарм – політико-державницький, на якому він, починаючи з 1917 р. до загибелі, тобто до організованого НКВС теракту в Парижі 25 травня 1926 року, діятиме як Провідник нації, як Лицар України.

Симон Петлюра – одна із найсуперечливіших постатей своєї та й, зрештою, і нашої доби. Важко знайти іншого діяча, навколо якого б точилися такі гострі дискусії, перетиналися різні, часто полярні, думки. Захоплення, міфологізація, різке неприйняття, замовчування – такий щонайменше діапазон суджень про нього. Опоненти намагалися очорнити Петлюру, друзі й однодумці – возвеличити до рівня провідника української нації й національного героя.

Очевидно, до суджень як одних, так і інших не слід ставитися як до аксіоми. А всіма доступними способами дошукуватися істини, яка найповніше проступає з узагальнених і ретельно систематизованих фактів та джерел. Контroversійність в оцінках постаті С. Петлюри відзначав його сучасник, колишній ад'ютант Головного Отамана Ф. Крушинський: “Одні кажуть, що С. Петлюра був у нашій боротьбі уособленням найчистішого патріотизму, втіленням найкращих змагань і символом найбільшої відданості провідному ідеалові. Був представником і прапором справжніх сподівань і стремлень народу. Інші доводять, що С. Петлюра був злим духом нашої визвольної боротьби й причиною всього нещастя, ледве не інспіратором самої поразки. А ще інші кажуть, що він був звичайнісіньким чоловіком,

уродженим на рядовика, а не на провідника, людиною, яку випадково революційна хвиля винесла на чоло руху, котрого ця людина не творила і котрого не вмiла відчутти, не вмiла відчутти великого наказу хвилі, а тому й не потрапила зробити щось корисне для своєї доби, та не є ні великою, ні славною... Та історичні постаті не з'являються для того, щоб їм кадити, чи проклинати їх, ні!.. Вони з'являються в першу чергу для того, щоб збільшити ваш досвід, поширити світогляд та стати зразком і прикладом: одні – зразком і прикладом, як треба чинити, а інші – зразком і прикладом, як не треба чинити на службі Вітчизні й народові”.

Нинішні державні діячі, зазначає у передмові до книги С. Литвина “Суд історії” голова Благодійного фонду Олега Ольжича, Президент УНР в екзилі у 1989 – 1992 рр. Микола Плав'юк, зобов'язані не тільки осмислити процеси боротьби за українську державність у 1917 – 1921 рр. та продовження цієї боротьби Симоном Петлюрою і його послідовниками в умовах еміграції, але, вдумавшись у них, запитати самих себе: а що ті процеси означають для сучасної Української держави? Чи належно ми вивчили історичні уроки доби Української Народної Республіки і дій С. Петлюри? На жаль, відповідь на такі запитання однозначна – не вивчили зовсім ні в царині побудови та українізації Збройних Сил України, ні в царині міждержавних, міжконфесійних та міжпартійних стосунків, ні в земельному питанні. Українці нині поставлені перед загрозою остаточної втрати найдорогоціннішого – землі, густо политі кров'ю і потом героїчних попередників наших. Повітря, вода, хмари, сонце, земля не підлягають продажу!

Геній Петлюри міг передбачати події на десятки років вперед, і це стосується багатьох аспектів державного будівництва. Нагальні проблеми сьогодення здебільшого знаходять своє вирішення у творчих задумах Головного Отамана. Він це пережив і перестраждав. Його універсальний розум будівничого нації й держави це

Головний Отаман Армії УНР
Симон Петлюра

передбачав. Зокрема, дуже слушними є його слова про потребу створення в Україні власного Патріархату.

Життя Симона Петлюри обірвалося, до слова, як і в Тараса Шевченка, Євгена Коновальця, Василя Стуса, на сорок сьомому році. Це теж певний фаталістичний збіг-символ. Та ці сорок сім літ кожного з них заслуговують сповна, щоб називати їх всенациональними символами державницької ідеї визволення України. Симон Петлюра – символ і водночас історична реальність. Відомий російський вчений-мовознавець академік Ф. Корш ще тоді про молодого видавця, журналіста й літературознавця писав: “Українці самі не знають, кого вони мають серед себе. Вони гадають, що Петлюра – видатний редактор, патріот, громадський діяч тощо. Це все правда, але не ціла правда. Петлюра – не конечно вищий за те, що про нього думають. Він – з породи вождів, людина з того тіста, що колись у старовину закладали династії, а в наш час стають національними героями. Живе він при несприятливих умовах, не може виявити себе. Та хто знає, чи не зміниться все навкруги нас? А коли зміниться, буде він вождем народу українського. Така його доля...”

Сподіваймося, що ті, хто нині у владі, почнуть розуміти свою відповідальність у справі відновлення історичної правди і справедливості стосовно голови держави, спадкоємицею і правонаступницею якої є сучасна Україна.

SINCE 1965 - 45 years in business!

BLOOR TRAVEL

Літаком чи кораблем – кращі ціни Вам знайдем!

Air Tickets
Hotel Reservations
Car Rentals
Train Tickets
All Inclusive Holidays
Cruises
Travel & Visitor Insurance

Tel. 416-535-2135 email: bloortravel@bellnet.ca

2336A Bloor Street West, Suite 200, 2nd floor

ОГОЛОШЕННЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Call "Hire-A-Husband #1"

For all your repairs or renovations in the Toronto area: plumbing, lighting, painting, flooring, tiling, drywall & plastering for basement, bathroom and kitchen renovations. Speaks Ukrainian. Call Jerry. Tel (416) 244-2825 or (416) 726-7352.

Пошукуємо жінку віком 50-60 років з проживанням для догляду за старою жінкою. Околиця Bathurst & Sheppard. Тел.: 416-854-2404

Увага!!!

Для подорожуючих в Україну, Львів! До винайму на короткий термін окрема комфортабельна однокімнатна квартира в центрі міста на вул. Коперника, навпроти Палацу Потоцьких. Усі вигоди. Гаряча і холодна вода цілодобово. Ціна за домовленістю. Телефон в Торонто: 416-835-7442.

Купівля та продаж нерухомості

Надія Баб'юк
Realtor Member/
Агент з продажу-купівлі нерухомості

HomeLife/
Cholkan Realty Corp.

tel: 416.236.7711 cell: 416.835.7442
nbabyuk@hotmail.com www.hlcholkanrealty.com

304 The East Mall, Suite 102, Toronto, ON M9B 6E2

Власне житло – надійна інвестиція!

Присилайте листи на електронну адресу
prweekly@look.ca

Майстерня "Рідна Школа"...

Закінчення зі стор. 9

фестивалів української громади Судбур. Занурення в україномовне середовище допомагає краще пізнати та полюбити нашу мову. Прикладом є приготування страв до Різдяного столу і Великоднього кошика, участь у хороводах на Івана Купала.

У школі при церкві Св. Ольги і Володимира в Віндзорі учні знайомляться з історією та культурою України через цікаві матеріали пізнавального характеру, що сприяє заохоченню до вивчення української мови.

Програма української мови в Тандер Бей діє для учнів 7-8 років, там планується відкриття класу молодших школярів.

На заході Канади вже другий рік працює Школа УНО в Реджайні (пров. Саскачеван). Навчання мови проводиться разом із розвитком навиків української народної творчості – співу та малювання. Ведеться робота над створенням української денної програми садочка "Рідна Школа" при Філії УНО Саскатун у співпраці з КУК, Відділ Саскатун.

Представники запрошених шкіл також мали чим поділитися у своїх виступах. Вчителі школи ім. В. Котляревського у Ст. Кетеринс

вдало проводять навчання, використовуючи електронні ресурси, та практикують уроки, на яких учні старших класів читають оповідання молодшим школярам. У школі ім. В. Сарчука в Гамільтоні працює бібліотека та створено Музей пам'яті жертвам Голодомору України. Школа ім. Митрополита А. Шептицького у Монреалі та школи при церкві Св. Володимира та Св. Дмитрія в Торонто вдало використовують програму "Нова" (Альбертського Університету) на заняттях.

На завершення майстерні у своєму привітанні від Дирекції УНО президент УНО Канади пан Тарас Підзамецький підбив підсумки роботи Рідного Шкільництва на даний час, підкресливши плани на майбутнє, та урочисто вручив вчителям сертифікати про участь у цій методичній майстерні.

Спонування до успіху – ось що керує успішним вивченням мови у дітей. Успіх – так можна визначити результат майстерні. А це – творче натхнення, здобуті нові знання, знайомство та зустрічі з однодумцями у справі українознавства і Рідного Шкільництва, плани на майбутню співпрацю. Хай щастить у нових збудках і хай здійсняться нові задуми!

Календарець подій Community Events

TORONTO

Until July 3 *Edward Burtynsky: Oil* photography exhibit on the reality of oil production and its role in our civilisation. Presented by the Ryerson Gallery and Research Centre, Scotiabank CONTACT Photography Festival, and Scotiabank Group. Hosted by the ROM's Institute for Contemporary Culture. Organized by Corcoran Gallery of Art, Washington, DC, Royal Ontario Museum, Roloff Beny Gallery, Level 4, 100 Queen's Park Cres. For hours, information, call 416-586-8000 or visit www.rom.on.ca

June 8 6:30 pm. UCPBA Speaker's Series featuring Borys Chabursky, entrepreneur and angel investor who has financed over 40 companies in diverse sectors such as life sciences, mining and entertainment and service. Networking, appetizers and *Cash Bar*. Brassaii, 461 King St. W. Tickets \$20 Member, \$25 non-member. Contact Ihor Boszko at 647-622-2400 or Laryssa Hetmanczuk at 416-970-9639. E-mail UCPBAator@gmail.com

12 червня Український Ветеранський Комітет запрошує до участі в Соборній Зеленосвяточній Панахиді за душі борців-героїв України, яка буде відслужена перед пам'ятником полеглим воякам 1-ої Української Дивізії УНА на Українському цвинтарі Св. Володимира на оселі "Київ" в Оквіллі. Початок – о 3.30 попол. Прохання до Ветеранських Організацій – прибути зі своїми прапорами.

June 18 8am-1pm. *Giant Community Treasures Sale* of artisan and craft items, and gently used articles: clothing, books, jewelry, pottery, artwork and plants. Presented by UNF and UWO Toronto Branches and UNYF. Barbeque food, varenyky, baked goods and coffee available for purchase. Face painting,

and much more! Join the fun and excitement! UNF Community Centre, 145 Evans Ave. For info, contact Chrystyna Cahute at 416-939-9200 or email binka21@hotmail.com

MISSISSAUGA

June 3-5 *Ukraine Pavilion* – Carassauga Festival of Cultures. Multi award-winning pavilion exudes the energy and excitement of Barvinok Ukrainian Dancers, Zoloti Struny bandura ensemble playing on Ukraine's national instrument, and other guest performers. Visit exhibits on cultural traditions, costumes, beading, embroidery and musical instruments. Enjoy excellent food, drinks and music! St. Mary's Church, 3625 Cawthra Rd. Hours: Friday 7:30 pm – 12 am; Sat. 1 pm – 12 am; Sun. 1 – 7 pm. Passports \$12 at door/\$10 in advance. Children 12 & under – free. For information, call Dorota Czupiel 416-996-7837, Stefan Pankiw 647-962-2803, Marianna Yasynovska 416-823-7284 or contact Church Office at 905-279-9387. For more info, visit www.carassauga.com

KINGSTON, ONT.

June 11 – 13 *Folklore Festival Lviv* (Ukraine) Pavilion at Regiopolis-Notre Dame High School. Fri. 7 pm – Sun. 6 pm. Ottawa's AKORD Men's Choir performs on June 11.

OTTAWA

June 7 5 pm. Book Launch of *Re-Imagining Ukrainian-Canadians: History, Politics, and Identity*. - essays by young Ukrainian-Canadian historians in honour of archivist Myron Momryk. Library and Archives Canada 395 Wellington St. Co-sponsored by the UCPBA and Friends of Library and Archives Canada.

June 21 7 pm. UCC Ottawa Annual General Meeting. Ukrainian Community Centre, 911 Carling Ave.

June 23 UCPBA Ottawa Annual General Meeting and Barbecue at the home of Bob Seychuk and Ilnka Bogisch, 24 Attwood Cres., Nepean. Cocktails at 5 pm, AGM at 6 pm, Dinner at 7 pm. All current and prospective members are welcome. *RSVP* (613) 228-0990. For directions, see *Google Maps*.

June 25 7 pm. UCPBA co-presents "BUD'MO Pre-Shevchenko Party". Celebrate Shevchenko Monument Pre-Veiling. At M.I.C Made in Canada - Canadian Eatery & Whisky Pub, 1200 Prince of Wales Dr. (at Baseline) Meet friends from across Canada! Everyone welcome! Wear a Ukrainian Shirt/blue and yellow! Contact: Bohdan T. 613-745-2760 or Markian S. 613-523-7952.

June 26 12:05 pm. Historical Train of Ukrainian Pioneers from Halifax to Edmonton, arrives at the Ottawa Train Station, 200 Tremblay Rd. Come meet and welcome the passengers: Vice-Speaker of Verkhovna Rada, Members of the Ukrainian Parliament, performers and journalists. Info: 613-230-2961 ext. 105, email train@ukremb.ca or visit *Facebook*: Canadian Train of Ukrainian Pioneers.

June 26 2:30 pm. Taras Shevchenko Monument Committee and Embassy of Ukraine invite everyone to an historic event - the unveiling of the Taras Shevchenko Monument, on the grounds of St. John the Baptist Shrine, 952 Green Valley Cres. Participation of political, religious, and community leaders from Canada and Ukraine. Free concert with Canadian Bandurist Capella, banduryst Yaroslav Dzhuz, Svitanok Dance

Ensemble, and more. Ukrainian food, singing and dancing! Info: visit www.infoukes.com/tarasinottawa or contact: Olena Zakharova - press@ukremb.ca or 613-230-2961 ext 105; Orest Dubas - orestdubas@rogers.com or 613-725-0006, or go on *Facebook*: Taras Shevchenko Monument in Ottawa. Donations: 613-983-9094.

MONTREAL

June 15 7 pm. Premiere of the multi-award winning feature documentary *Genocide Revealed* produced and directed by Yuriy Luhovy, who will be present. Narrated by actor Grahame Greene, the film exposes Moscow's policy of genocide against the Ukrainian nation, focusing on the 1932-33 man-made famine in Soviet Ukraine and accompanying decimation of the national artistic and intellectual elite. Based on survivor testimonies, commentaries by historians and researchers, and recently uncovered archival documents. Sponsored by the Ukrainian Canadian Congress, Montreal Branch. Ukrainian Youth Centre, 3270 rue Beaubien est. Adults \$15, Students \$10. Info: contact Marika at 514-725-0812 or visit www.yluhovy.com

EDMONTON – VEGREVILLE

July 1, 2, 3 38th Vegreville Pysanka Festival – Showcase of Ukrainian culture, featuring Vasyly Popadiuk, *Unist* Quartet, *Tenor Power*, *Vohon*, Oksana Mukha, *Millenia* and Jeff Mortensen & co. from "So You Think You Can Dance Canada". Shows under covered grandstand – rain or shine! For information, call 780-632-2777, email info@pysankafestival.com or visit www.pysankafestival.com